

Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaava / kaavaluonnos

Kaupunginhallitus 05.06.2023 § 176

Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaava / kaavoituksen käynnistäminen

Valmistelija

Kaupunkisuunnittelun johtaja Juha Virola, puh. 0400 134 718

SAJM Holding Oy on tehnyt 29.5.2023 kaavoitusaloitteen Ulvilan kaupungille. Aloitteessa ehdotetaan, että Ulvilan kaupunki tekisi päätöksen osayleiskaavan laatimisen aloittamisesta Harjunpään alueelle. Osayleiskaavalla olisi tarkoitus mahdollistaa SAJM Holding Oy:n teollisen kokoluokan aurinkoenergian tuotantoalueen toteuttaminen Harjunpään taajaman itäpuoliselle metsäalueelle. Osayleiskaava on tarkoitus laatia siten, että sitä on mahdollista käyttää aurinkovoimalan rakennusluvan perusteena (MRL 44§: Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena). Kaavoitettavaksi esitettävän alueen pinta-ala on noin 1147 hehtaaria. Kaavoitusaloitteessa olevassa karttakuvassa on esitetty kaavoitettavan alueen rajausta ja maanomistajien kanssa tehtyjen sopimusten mukaiset alueet (hankealue). Kaavoituksen kanssa rinnakkain toteutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettely Varsinais-Suomen ELY-keskuksen johdolla. Kaavoitettavan alueen laajuus voi muuttua YVA- ja kaavaprosessien edetessä.

SAJM Holding Oy on vuonna 2020 perustettu teollisen mittakaavan aurinkovoimaloita suunnitteleva ja kehittävä suomalainen yhtiö. Yhtiön tavoitteena on lisätä kotimaisen aurinkoenergian käyttöä ja vähentää sähköntuotannon hiilijalanjälkeä ja edistää kehitystä kohti hiilineutraaliutta yhdessä asiakkaidensa kanssa. Yhtiö vuokraa maata maanomistajilta teollisen mittakaavan aurinkovoimahankkeiden ja -verkoston rakentamiseksi Suomessa. Yhtiön toiminta-ajatuksena on toimia verkostomaisesti yhdessä eri alojen asiantuntijoiden kanssa ja pitää oma organisaatio pienenä. Yhtiö on kehittänyt Huittisissa sijaitsevan 475 MWp aurinkovoimahankkeen, jonka hankeoikeudet se on myynyt OX2:lle projektin toteuttamiseksi.

Kaavoitusaloitteen mukaan SAJM Holding Oy sitoutuu vastaamaan kaikista YVA-menettelyn, kaavoituksen ja luvituksen sekä niihin liittyvien selvitysten kustannuksista kokonaisuudessaan. Ulvilan kaupunki vastaa lakisääteisistä hallinnollisista tehtävistä ja perii kaavoituksesta itselleen aiheutuvat kustannukset SAJM Holding Oy:ltä. Lisäksi SAJM Holding Oy esittää, että Ulvilan kaupunki hyväksyy Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan kaavakonsultiksi Arkkitehtitoimisto AJAK Oy:n. Kaavan laatija olisi Arkkitehtitoimisto AJAK Oy:n arkkitehti Jarkko Kettunen. Arkkitehtitoimisto AJAK Oy on perustettu vuonna 2000, ja toimiston osakkailla Jarkko Kettusella sekä Adalbert Aapolalla on monipuolista kokemusta kaupunki- ja aluesuunnittelusta sekä asuntopuunnittelusta yli 20 vuoden ajalta. Toimistolla on kokemusta myös yleis- ja asemakaavojen sekä maisemallisten arviointien ja

Nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö

Satakunnan maakuntakaavassa ja vaihemaakuntakaavoissa 1 ja 2 hankealueelle kohdistuu vain vähän kaavamääräysmerkintöjä tai aluevarauksia. Itse hankealueelle sijoittuu vain voimalinjan ja ohjeellisen voimalinjan merkinnät, arvokas geologinen muodostuma – kallioalueet (ge2) ja yksi muinaismuistokohde (sm). Hankealue rajautuu luoteisreunastaan maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen, jolla on merkitystä luonnonvara-alan opetusmetsänä (M2). Lisäksi hankealue rajautuu eteläreunastaan energiahuollon alueeseen (EN, Ulvilan sähköasema) ja vähäisessä määrin myös maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön (kh2, Harjunpään kylä ja kulttuurimaisema) sekä maisemallisesti tärkeään alueeseen (mma, Harjunpäänjoen kulttuurimaisema). Kaava-alueen pohjoisosaa halkoo tärkeä yhdystie (yt, Kullaantie). Etäämmällä hankealueen eteläpuolella on valtatie 11 yhteysmerkintä sekä maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön aluetta (Kaasmarkun kylä ja kulttuurimaisema), samoin etäämmällä lännessä (Harjunpään kylä ja kulttuurimaisema). Harjunpään taajaman ja hankealueen välissä on yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntaa (taajamatoimintojen aluetta varten) kuvaavat itään päin osoittavat nuolimerkinnät.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:ssa on koko maakuntakaava-alueita koskeva aurinkoenergiaan liittyvä suunnittelumääräys: ”Suunniteltaessa aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen. Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa tulee huolehtia, että luonnonarvojen, virkistykseen ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.”

Kaavoitettavalla alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole voimassa osayleiskaavoja tai asemakaavoja. Kaasmarkun taajaman alueella on voimassa Kaasmarkun osayleiskaava, joka ulottuu lähimmillään noin 800 metrin etäisyydelle hankealueesta. Hankealueen ja kyseisen osayleiskaava-alueen välisellä alueella on käynnissä Kaasmarkun aurinkovoimalan osayleiskaavoitus. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Harjunpään taajaman itälaidalla noin 800 metrin etäisyydellä hankealueesta.

Nykyisellään hankealueen pääasiallinen käyttötarkoitus on metsätalouskäyttö. Alueella kasvaa eri-ikäistä, pääasiassa nuorta talousmetsää. Lisäksi hankealueella on noin 120 hehtaarin suuruinen Elvansuo, joka on lähes kokonaan ojitettu. Hankealueen itäisimmän osa-alueen itäreunalla ja keskimmäisen osa-alueen pohjoisreunassa sijaitsee yhteensä kaksi asuinrakennusta. Kaavoitettavalla alueella Kullaantien läheisyydessä tai kaavoitettavan alueen läheisyydessä sijaitsee lisäksi muita asuinkiinteistöjä. Alueen halki kulkee kantaverkon 400 kV ja 110 kV suurjännitelinjot leveine johtoaukeineen. Ulvilan sähköasema

sijaitsee hankealueen eteläpuolella. Hankealueille ja kaavoitettavalle alueelle sijoittuu jonkin verran tiestöä, joka palvelee pääasiassa alueen nykyistä metsätalouskäyttöä.

Välittömästi hankealueen kaakkoispuolella ja siihen vähäiseltä osaltaan rajautuen sijaitsee toisen aurinkoenergiահankkeen hankealue. IBV Suomi Oy suunnittelee Kaasmarkun alueelle enimmillään noin 328 hehtaarin suuruista aurinkovoimalaa, jonka ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) ja osayleiskaavoitus on käynnissä. Tämän lisäksi alueelle ei ole suunniteltu muuta maankäyttöä.

Kaavoituksen käynnistämistä tehdään Ulvilan kaupungin ja SAJM Holding Oy:n välinen kaavoituksen käynnistämissopimus, jossa sovitaan kaavoituksen kustannusten jaosta ja yhteistyöstä. SAJM Holding Oy ja kaavan laatimisesta vastaava kaavakonsultti tekevät keskenään sopimuksen osayleiskaavan laatimisen toimeksiannosta. Ulvilan kaupungin ja kaavakonsultin välillä ei tule olemaan sopimussuhdetta. Ulvilan kaupungin kaupunkisuunnittelun johtaja ohjaa kaavakonsultin työtä.

Osayleiskaava laaditaan pääasiallisesti yksityisen edun vaatimana ja aurinkovoimalahankkeeseen ryhtyvän aloitteesta.

Kaavoitusaloite, aurinkoenergiահankkeiden sijaintikartta, ote maakuntakaavojen yhdistelmästä, ote osayleiskaavojen yhdistelmästä ja ote ajantasa-asemakaavasta ovat liitteinä.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Löfbacka Mikko
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää käynnistää Harjunpään aurinkovoimalan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen MRL 44 § mukaisena osayleiskaavana, jota voidaan käyttää rakennusluvan perusteena.
Käsittely	<p>Heikki Pukkila poistui esteellisenä kokoushuoneesta ennen asian käsittelyn alkua kello 18.08 ja oli poissa asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan, koska hän on Tuulia Palvelut Oy:n toimitusjohtaja. Esteellisyyden peruste hallintolain 28.1 § kohta 5 (yhteisöjäävi).</p> <p>Juha Tenho poistui esteellisenä kokoushuoneesta ennen asian käsittelyn alkua kello 18.08 ja oli poissa asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan, koska hänen läheisensä omistavat alueen välittömästä läheisyydestä metsää. Esteellisyyden peruste hallintolain 28.1 § kohta 3 (intressijäävi).</p> <p>Jarkko Stenfors saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alkaessa kello 18.11.</p> <p>Juha Virola saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alkaessa kello 18.11.</p> <p>Mikko Löfbacka oli asian käsittelyn aikana poissa kokouksesta kello 18.13-18.18.</p>

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaava / kaavaluonnos

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 232
227/10.02.02/2023

Valmistelija Kaupunkisuunnittelun johtaja Juha Virola, puh. 0400-134 718

Kaavoituksen käynnistämispäätöksen (KH 5.6.2023 § 176) jälkeen Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli käsiteltävänä kaupunginhallituksessa (KH 19.6.2023 § 191). Osayleiskaavan vireilletulo ja OAS:n nähtäville asettaminen kuulutettiin Ulvilan Seutu-lehden ylijakelunumerossa 13.9.2023 ja Ulvilan kaupungin ilmoitustaululla sekä kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi kaavan vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta tiedotettiin kirjeellä kaava-alueen kiinteistönomistajia. Samassa osalliskirjeessä kerrottiin myös osayleiskaavoituksen kanssa samanaikaisesti käynnissä olevasta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA), jossa yhteysviranomaisena toimii Varsinais-Suomen ELY-keskus.

SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeen YVA-menettelystä ja Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavoituksesta kerrottiin 4.10.2023 järjestetyssä yleisötilaisuudessa Ulvilan kaupungintalon valtuustosalissa. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen (VARELY) järjestämään tilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Tilaisuudessa esiteltiin aurinkoenergiahankkeen YVA-ohjelmaa ja lyhyesti myös sen kanssa rinnakkain toteutettavaa osayleiskaavoitusta.

OAS ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä samanaikaisesti 14.9.-13.10.2023 välisen ajan. OAS:sta saatiin nähtävilläoloaikana kaksitoista lausuntoa ja yhdeksän mielipidettä. Suuri osa Ulvilan kaupungille jätetyistä mielipiteistä ei varsinaisesti ottanut kantaa OAS:n sisältöön tai sen riittävyteen, vaan liittyi laajemmin koko aurinkoenergiahankkeeseen ja sen johdosta käynnistettyihin YVA- ja kaavoitusmenettelyihin. ELY-keskuksen pyynnöstä nämä mielipiteet lähetettiin myös Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, jotta YVA-menettelyn vastuuviranomainen pystyisi ottamaan aurinkoenergiahankkeen vaikutusalueen osallisten mielipiteet mahdollisimman kattavasti huomioon.

Kaavoittaja on laatinut vastineet OAS:sta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin. Lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon osayleiskaavaluonnosta laadittaessa. Saadut mielipiteet pyritään ottamaan huomioon soveltuvin osin myös osayleiskaavan luonnosvaiheesta saatavan mielipidepalautteen käsittelyn yhteydessä. Kooste saaduista lausunnoista ja mielipiteistä vastineineen on liitteenä.

Osayleiskaavan MRL 66§ mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 26.9.2024. Viranomaisneuvotteluun osallistivat Ulvilan kaupungin edustajien lisäksi edustajia Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, Satakuntaliitosta, Satakunnan museosta ja Arkkitehtitoimisto AJAK Oy:stä. Hanketoimija SAJM Holding Oy oli läsnä viranomaisneuvottelun alkuosassa, mutta poistui ennen kuin osayleiskaavaluonnoksen esittely alkoi.

Kaavakonsultti Arkkitehtitoimisto AJAK Oy on laatinut nähtäville asetettavaksi osayleiskaavaluonnoksen, joka vastaa sisällöllisesti YVA-selostuksessa esitettyä aurinkovoimalan vaihtoehtoa VE1. Kaavaluonnoksessa aurinkoenergian tuotantoalueiden käyttöön osoitettu pinta-ala on noin 579 hehtaaria. YVA-selostuksen perusteella tämän kokoisen aurinkovoimalan maksimiteho voisi olla noin 430 MWac. Kaava-alueen koko on 977 hehtaaria. Kaavaluonnoksessa tuotantoalueet on ryhmitelty viiteen pienempään osa-alueeseen, jotka on yksilöity kukin omalla kirjaimellaan (A-E). OAS:n päivitetty versio kuuluu nähtäville asetettavaan aineistoon. Päivityksessä on huomioitu OAS:n nähtävilläolon aikana saatu lausunto- ja mielipidepalautte.

Aurinkoenergian tuotantoalueet on kaavassa osoitettu merkinnällä EN/au-M, joka tarkoittaa aurinkovoimatuotantoon tarkoitettua energiatuotannon aluetta – Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Merkinnällä osoitetaan alueet, joille saa sijoittaa teollisen mittakaavan aurinkovoimaloita sekä niihin liittyviä akkuvarastoja. Väliviivan jälkeen oleva merkintä osoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen ennen mahdollisen voimalatoiminnan alkamista. Määräyksen rakenteen tarkoituksena on mahdollistaa se, että alueella sovellettaisiin metsälakia siihen saakka, kunnes voimalatoiminta muuttuu alueen käyttötarkoitukseksi.

Tuotantoalueen eri lohkoilla sijaitsevien purkuojien kohdalle on kaavassa osoitettu yhteensä 19 ohjeellista laskeutusaltaan paikkaa, joille on toteutettava hulevesisuunnitelmaan perustuva laskeutusallas, jossa kiintoaineet voivat laskeutua ja josta voidaan mitata hulevesien happamuus ja tarvittaessa neutralisoida altaasta laskeva vesi. Ekologisina käytävinä säilytettävät metsäiset alueet on kaavassa osoitettu MY-3 määräyksellä (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja). Muut tuotantoalueiden ulkopuolelle jäävät, pääasiassa metsäiset alueet on kaavassa osoitettu määräyksellä M (Maa- ja metsätalousvaltainen alue). Voimajohtolinjojen johtokäytävät sijaitsevat pääosin M-alueilla. Satakunnan maakuntakaavassa osoitetut arvokkaat kallioalueet (ge2) Annankorpi-Aukeakallio ja Nokkoslevonkallio on kaavassa jätetty tuotantoalueiden ulkopuolelle ja merkitty merkinnällä Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma (ge). Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueet (luo-1, luo-3 ja luo-7) on merkitty kaavakarttaan YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten perusteella.

Johtokäytävien ja Ulvilan sähköaseman laajentumistarpeita on pyritty huomiomaan tuotantoalueiden rajauksella.

Kaavaluonnoksesta tullaan pyytämään lausunnot keskeisiltä sähkönsiirron kantaverkon ja sähköenergia-alan toimijoilta, jotta kantaverkon kehittämistarpeet tulisivat osayleiskaavassa riittävästi huomioituksi.

Osayleiskaavoituksen lähtökohtia, tehtyjä selvityksiä ja vaikutusten arviointeja sekä kaavaluonnoksen ratkaisuja on selostettu tarkemmin kaavaselostuksessa. Osayleiskaavoitusta varten ei ole tehty erillisiä selvityksiä vaan siinä on tukeuduttu samanaikaisesti käynnissä olevan YVA-menettelyn yhteydessä tehtyihin kattaviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin. Kaavaa laadittaessa on ollut käytettävissä seuraavat selvitykset: kasvillisuusselvitykset (2022 ja 2023, Ahlman Group Oy), pesimälinnustoselvitykset (2022 ja 2023, Ahlman Group Oy), metsojen soidinpaikkaselvitys (2023, Ahlman Group Oy), liito-oravaselvitykset (2022 ja 2023, Ahlman Group Oy), viitasammakkoselvitykset (2022 ja 2023, Ahlman Group Oy), lepakkoselvitykset (2022 ja 2023, Ahlman Group Oy), raportti nisäkkäiden lumijälkilaskennoista (2024, Sitowise Oy), Natura-arviointi (10.6.2024, A-Insinöörit Suunnittelu Oy), arkeologiset selvitykset (2022 ja 2023, Ahlman Group Oy), selvitys hankkeen suhteesta kulttuuriympäristöön (25.4.2024, Arkkitehtitoimisto AJAK Oy), selvitys hankkeen suhteesta kaavoihin (1.4.2024, Arkkitehtitoimisto AJAK Oy), laskennallinen vesistökuormitus selvitys (13.3.2024, A-Insinöörit Teollisuus- ja talotekniikka Oy), hulevesiselvitys (17.4.2024, A-Insinöörit Suunnittelu Oy) ja selvitys hankkeen kasvihuonekaasuvaikutuksista (30.5.2024, Cleanfi Oy). Osayleiskaavan laadinnassa on hyödynnetty 31.8.2023 päivättyä YVA-ohjelmaa (A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy) ja YVA-menettelyn yhteysviranomaisen lausuntoa YVA-ohjelmasta (10.11.2023, VARELY/3487/2023) sekä kaavaluonnoksen kanssa samanaikaisesti valmisteltua YVA-selostusta (A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy). YVA-menettelyn yhteydessä on toteutettu asukaskysely, jonka tuloksista on laadittu yhteenvetoraportti (26.3.2024, Taloustutkimus Oy). Osayleiskaavaluonnosta on valmisteltu sillä tavoitteella, että se voitaisiin lopulta hyväksyä maankäyttö- ja rakennuslain 44§ mukaisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää rakennusluvan perusteena.

Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavaluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville 30 vuorokauden ajaksi loka-marraskuussa 2024. Varsinais-Suomen ELY-keskus on asettanut SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeen YVA-selostuksen nähtäville 13.9.-11.11.2024 väliseksi ajaksi. YVA-selostusta ja osayleiskaavaluonnosta tullaan esittelemään yleisötilaisuudessa 29.10.2024.

Välittömästi kaava-alueen ja Ulvilan sähköaseman kaakkoispuolelle sijoittuu toinen teollisen kokoluokan aurinkovoimalahanke. Myös tästä IBV Suomi Oy:n Kaasmäen aurinkovoimalahankkeesta on käynnissä YVA-menettely ja osayleiskaavoitus.

Liitteinä ovat: Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan luonnoksen 1.10.2024 päivätty kaavakartta ja kaavaselostus sekä 1.10.2024 päivätty OAS ja kooste OAS:sta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä vastineineen. OAS:sta saadut alkuperäiset lausunnot ja

mielipiteet sekä YVA-selostus ja sen liitteinä olevat selvitykset ovat nähtävillä kokouksessa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Löfbacka Mikko
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää</p> <ul style="list-style-type: none"> - hyväksyä Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan luonnoksen nähtäville asetettavaksi - pyytää tarvittavat lausunnot kaavaluonnoksesta - hyväksyä OAS:sta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin annetut vastineet.
Käsittely	<p>Heikki Pukkila oli esteellisenä poissa kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan, koska hän on Tuulia Palvelut Oy:n toimitusjohtaja. Esteellisyyden peruste hallintolain 28.1 § kohta 5 (yhteisöjäävi).</p>
Päätös	<p>Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hyväksyä Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan luonnoksen nähtäville asetettavaksi - pyytää tarvittavat lausunnot kaavaluonnoksesta - hyväksyä OAS:sta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin annetut vastineet. <p>Juha Virola poistui kokouksesta asian päätöksenteon jälkeen kello 18.23.</p> <p>Kaupunginhallitus piti asian päätöksenteon jälkeen tauon kello 18.23-18.30.</p> <p>Heikki Pukkila saapui takaisin kokoukseen kaupunginhallituksen pitämän tauon jälkeen kello 18.30.</p>